

א. הנושאים העיקריים של הפרשה עד חמישי (לא כולל)

1. חלום יעקב ונדרו
2. מפגש יעקב עם רחל בבאר
3. יעקב בבית לבן
4. נישואי יעקב ללאה ורחל
5. הולדת השבטים

ב. מענייני רש"י על הפרשה

פרק כ"ח

1. מדוע הפסיקה התורה בעניין נישואי עשו? פסוק י' ד"ה ויצא
2. מדוע כתוב ויצא, וילך? פסוק י' ד"ה ויצא יעקב מבאר
3. באיזה מקום לן יעקב? מה הכוונה "ויפגע"? מדוע שם? פסוק י"א
4. שימת האבנים מסביב לראשו, והדיוק ששכב באותו מקום – פסוק י"א
5. מדוע קודם עולים ואחר כך יורדים? פסוק י"ג
6. מדוע כתוב "א-לוקי יצחק"? שכיבת יעקב על ארץ ישראל – פסוק י"ד
7. מקומו של סולם יעקב, ומדרש על קפיצת הארץ? פסוק י"ז
8. חזרת יעקב בשלום – פסוק כ"א ד"ה בשלום, והיה ה'

פרק כ"ט

1. נשיאת יעקב את רגליו – פסוק א'
2. ההבדל בין באה כאשר הטעם באל"ף לבין באה כאשר הטעם בבי"ת – פסוק ו'
3. תוכחת יעקב לרועי צאן – פסוק ז'
4. גלילית האבן על ידי יעקב בקלות – פסוק י'
5. בכיית יעקב – שני פירושים – פסוק י"א
6. אחי אביה הוא – שני פירושים – פסוק י"ב
7. התנהגותו של לבן עם יעקב (ריצה, חיבוק וכו') פסוק י"ג
8. מדוע הכניס לבן את יעקב לביתו? פסוק י"ד
9. בכייתו של לאה – פסוק י"ז
10. "ברחל בתך הקטנה", תיאורה המדויק – פסוק י"ח ד"ה ברחל
11. מלאו ימי – 2 פירושים – פסוק כ"א
12. מדוע רק גילה בבוקר שהיא לאה? פסוק כ"ה
13. מתי קבל יעקב את רחל לאשה? פסוק כ"ז
14. הדמיון בין שבע שנים הראשונות לאחרונות – פסוק ל'
15. פירוש השם "ראובן" – פסוק ל"ב
16. נבואת האמהות – פסוק ל"ד ד"ה הפעם
17. משמעות ה"על כן", וקריאת שמו של לוי – פסוק ל"ד
18. הודיית לאה – פסוק ל"ה

פרק ל'

1. קנאת רחל בלאה, ומשמעות "מתה אנכי" – פסוק א'
2. מסירת שפחת רחל ליעקב – פסוק ג'
3. פירושים לשם "נפתלי" – פסוק ח'
4. מדוע לא מופיע הריון אצל זלפה? פסוק י'
5. שמו של גד – פסוק י"א
6. שבחן של השבטים בימי קציר חיטים – פסוק י"ד
7. המדרש מדוע רחל לא נקברה עם יעקב – פסוק ט"ו
8. תפילת לאה – פסוק י"ז
9. תפילת לאה על דינה – פסוק כ"א
10. זכירת ה' את רחל – פסוק כ"ב

11. חרפת רחל – 2 פירושים פסוק כ"ג ד"ה חרפתי
 12. תפילת רחל על בן נוסף – פסוק כ"ד
 13. רצונו של יעקב לשוב לארץ ישראל לאחר לידת יוסף – פסוק כ"ה

ג. בונוס - עיון בקטע של הרמב"ן על הפרשה - פרק ל פסוק א

הרמב"ן מדבר על השיחה שבין יעקב ורחל לגבי תפילה. רחל מבקש בנים מיעקב, אך תגובת יעקב איננה ברורה, ואפילו נראה שהוא חסר רגישות כלפיה. לכן בא הרמב"ן להסביר את הפסוקים על דרך הפשט. מכאן ניתן ללמוד יסוד חשוב בתפילה – חשיבות האדם להתפלל על עצמו.

(א) הבה לי בנים - אמרו המפרשים (רש"י, וראב"ע) שתתפלל עלי. ואם אין מתה אנכי - לשון רש"י שמי שאין לו בנים חשוב כמת, והוא מדרש רבותינו (ב"ר עא ו). ואני תמה, אם כן למה חרה אפו ולמה אמר התחת אלהים אנכי, ושומע אל צדיקים ה'. ומה שאמר, אבא לא היו לו בנים אני יש לי בנים, ממך מנע ממני לא מנע, וכי הצדיקים אינן מתפללים בעד אחרים, והנה אליהו ואלישע התפללו בעד נשים נכריות (מ"א יז כא, ושם ב ד טז). ונראה שבשביל זה תפסוהו רבותינו, אמרו בבראשית רבה (עא ז) אמר לו הקב"ה כך עוין את המעיקות, חייך שבניך עתידין לעמוד לפני בנה:

ועל דרך הפשט אמרה רחל ליעקב שיתן לה בנים, ובאמת דעתה לאמר שיתפלל עליה, אבל שיתפלל עליה עד שיתן לה בנים על כל פנים, ואם אין שתמית עצמה בצער. דברה שלא כהוגן בקנאתה, וחשבה כי באהבתו אותה יתענה יעקב וילבש שק ואפר ויתפלל עד שיהיו לה בנים שלא תמות בצערה. ויחר אף יעקב - שאין תפלת הצדיקים בידם שתשמע ותענה על כל פנים. ובעבור שדברה דרך געגועי הנשים האהובות להפחידו במיתתה חרה אפו, ולכך אמר לה שאינו במקום א-להים שיפקוד העקרות על כל פנים, ואיננו חושש בדבר, כי ממנה נמנע פרי הבטן ולא ממנו, וזה ליסר אותה ולהכלימה. והנה הצדקת בראותה שלא תוכל להסמך על תפלת יעקב, שבה להתפלל על עצמה, אל שומע צעקה, וזהו וישמע אליה א-להים (להלן פסוק כב):

ואולי נתקן על דעת רבותינו, כי יעקב אי אפשר שלא נתפלל על אשתו האהובה כי עקרה היא, אלא שלא נתקבלה תפלתו, ובאה עתה רחל להתעולל עליו לאמר שיתן לה בנים על כל פנים בתפלתו כי לא נופל הוא מאביו שעשה כן, ויחר אפו ואמר לה כי הדבר ביד אלהים ולא בידו, ואביו נשמעה תפלתו שהוא צדיק, ועתיד להיות לו זרע, אבל היא נמנע ממנה פרי בטן. ונכון הוא: